

ĐỀ THI NĂNG KHIẾU LỚP 11 SỬ NGÀY 20/3/2023

Câu 1 (2,0 điểm). Trình bày và phân tích ý nghĩa của những sự kiện mang tính bước ngoặt trong lịch sử của Hiệp hội các nước Đông Nam Á (ASEAN) từ khi thành lập đến nay. Vì sao từ những năm 90 của thế kỉ XX trở đi, ASEAN đẩy mạnh hợp tác kinh tế song song với hợp tác an ninh chính trị?

Câu 2 (2,0 điểm): Trình bày những quyết định của Hội nghị Ianta (2/1945) về vấn đề châu Á? Những quyết định đó được thực hiện như thế nào trong thực tế?

Câu 3 (2,0 điểm): Làm rõ mối quan hệ giữa hai nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ chế độ mới của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (từ tháng 9 – 1945 đến tháng 12 – 1946). Nêu suy nghĩ của em về trách nhiệm của thế hệ trẻ trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Câu 4 (2,0 điểm): Phát biểu ý kiến của em về chủ trương phát động toàn quốc kháng chiến chống thực dân Pháp của Đảng Cộng sản Đông Dương (19/12/1946).

Câu 5 (2,0 điểm): Phân tích nghệ thuật quân sự Việt Nam trong Cuộc tiến công chiến lược Đông Xuân 1953 - 1954 và Chiến dịch Điện Biên Phủ.

ĐÁP ÁN 11 SỬ LẦN 5

Ý	Câu 1. Trình bày và phân tích ý nghĩa của những sự kiện mang tính bước ngoặt trong lịch sử của Hiệp hội các nước Đông Nam Á (ASEAN) từ khi thành lập đến nay. Vì sao từ những năm 90 của thế kỉ XX trở đi, ASEAN đẩy mạnh hợp tác kinh tế song song với hợp tác an ninh chính trị?	2,0
1	<p>a. Những sự kiện mang tính bước ngoặt của ASEAN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8/8/1967, Hiệp hội các nước Đông Nam Á (ASEAN) thành lập tại Băng Cốc (Thái Lan) với mục tiêu phát triển kinh tế văn hóa thông qua những nỗ lực hợp tác chung giữa các nước thành viên, trên tinh thần duy trì hòa bình và ổn định khu vực → tạo nền tảng cho quá trình liên kết, hợp tác khu vực... - 2/1976, các nước ASEAN ký Hiệp ước thân thiện hợp tác ở Đông Nam Á tại Bali (Indônêxia), xác định những nguyên tắc cơ bản trong quan hệ giữa các nước thành viên... → đánh dấu sự khởi sắc và mở ra một thời kỳ phát triển mới của ASEAN (quan hệ giữa các nước Đông Dương với ASEAN được cải thiện, ASEAN mở rộng thành viên, kinh tế chuyển biến mạnh mẽ, đạt được sự tăng trưởng cao...) - Từ đầu những năm 90, chiến tranh lạnh kết thúc, vấn đề Campuchia được giải quyết ... → tình hình chính trị khu vực được cải thiện rõ rệt, ASEAN có điều kiện mở rộng tổ chức, kết nạp thành viên mới (từ ASEAN 6 thành ASEAN 10)... ASEAN chuyển trọng tâm sang hoạt động hợp tác kinh tế (song song với hợp tác an ninh chính trị), xây dựng Đông Nam Á thành khu vực hoà bình, ổn định, cùng phát triển => Một chương mới mở ra trong lịch sử khu vực Đông Nam Á... - 11/2007: Hiến chương ASEAN được kí kết nhằm xây dựng một cộng đồng ASEAN vững mạnh. Cuối năm 2015, Cộng đồng ASEAN ra đời → đưa ASEAN thành một tổ chức hợp tác liên Chính phủ liên kết sâu rộng hơn và ràng buộc hơn trên cơ sở pháp lý là Hiến chương ASEAN; nâng quá trình liên kết khu vực lên một tầm cao mới... 	<p>0,25</p> <p>0,25</p> <p>0,25</p> <p>0,25</p>
2	<p>b. Từ thập niên 90, A đẩy mạnh hợp tác kinh tế song song với hợp tác an ninh – chính trị vì:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trước thập niên 90, trong hoạt động của mình, ASEAN rất coi trọng vấn đề an ninh chính trị bởi thế giới trong thời kì đó chìm đắm trong những căng thẳng, đối đầu giữa 2 khối nước TBCN và XHCN, giữa Liên Xô và Mĩ, giữa 2 nhóm nước ở Đông Nam Á, trong bối cảnh của cuộc chiến tranh lạnh. Do đó mọi ưu tiên trong hợp tác của ASEAN là vấn đề an ninh chính trị. - Từ những năm 90 trở đi, ASEAN đẩy mạnh hợp tác kinh tế song song với hợp tác an ninh chính trị: <ul style="list-style-type: none"> + <i>Do những chuyển biến của quan hệ quốc tế và sự xuất hiện của những xu thế mới:</i> Từ những năm 90 (XX) trở đi, khi Chiến tranh Lạnh kết thúc, quan hệ đối đầu từng bước nhường chỗ cho đối thoại, hợp tác, môi trường hòa bình dần dần thay thế cho những căng thẳng, xung đột trên thế giới, các nước điều chỉnh chiến lược phát triển lấy kinh tế làm trọng điểm... + <i>Do những chuyển biến của khu vực ĐNA:</i> Năm 1975, cuộc chiến tranh của Mĩ kết thúc trên toàn bộ Đông Dương. Năm 1991, vấn đề Campuchia được giải quyết theo hướng hòa bình. Quan hệ giữa hai nhóm nước ASEAN và Đông Dương được cải thiện, từ đối đầu sang đối thoại. Từ chiến trường, Đông Dương trở thành thị trường trong lĩnh vực hợp tác kinh tế thương mại. + <i>Do sự mở rộng các nước thành viên ASEAN:</i> Các nước Đông Dương và Mianma lần lượt gia nhập tổ chức ASEAN..... Mười nước ĐNA cùng đứng chung trong một tổ chức khu vực, cùng có nguyện vọng hợp tác kinh tế, hợp tác an ninh chính trị, xây dựng ĐNA thành khu vực hòa bình ổn định và phát triển. <p>=> Đây là một sự điều chỉnh rất linh hoạt, phù hợp với những chuyển biến của khu vực, quốc tế cũng như nhu cầu hợp tác của các nước thành viên.</p>	<p>0,25</p> <p>0,25</p> <p>0,25</p>

Ý	Câu 2. Trình bày những quyết định của Hội nghị Ianta (2/1945) về vấn đề châu Á? Những quyết định đó được thực hiện như thế nào trong thực tế?	2,0
1	Những quyết định của Hội nghị Ianta (2/1945) về vấn đề châu Á	1,0
	- Thống nhất mục tiêu chung là tiêu diệt tận gốc chủ nghĩa phát xít Đức và chủ nghĩa quân phiệt Nhật. Để nhanh chóng kết thúc chiến tranh, trong thời gian từ 2 đến 3 tháng sau khi đánh bại phát xít Đức, Liên Xô sẽ tham chiến chống Nhật ở châu Á.	0,25
	- <i>Hội nghị chấp nhận những điều kiện của Liên Xô để tham chiến chống Nhật bản:</i> 1- Giữ nguyên trạng Mông Cổ; 2- Trả lại cho Liên Xô miền Nam đảo Xakhalin và các đảo xung quanh; quốc tế hoá thương cảng Đại Liên (Trung Quốc) và khôi phục việc Liên Xô thuê cảng Lữ Thuận; Liên Xô cùng Trung Quốc khai thác đường sắt Nam Mãn Châu – Đại Liên; Liên Xô chiếm 4 đảo thuộc quần đảo Curin.	0,25
	- <i>Nhật Bản:</i> Quân đội Mĩ chiếm đóng; ở <i>bán đảo Triều Tiên</i> , quân đội Liên Xô chiếm đóng miền Bắc và quân đội Mĩ chiếm đóng miền Nam, lấy vĩ tuyến 38 làm ranh giới. <i>Trung Quốc</i> cần trở thành một quốc gia thống nhất; quân đội nước ngoài rút khỏi Trung Quốc. Chính phủ Trung Hoa Dân quốc cần cải tổ với sự tham gia của Đảng Cộng sản và các đảng phái dân chủ, trả lại cho Trung Quốc vùng Mãn Châu, đảo Đài Loan và quần đảo Bành Hồ. <i>Các vùng còn lại của châu Á</i> (Tây Á, Nam Á, Đông Nam Á) vẫn thuộc phạm vi ảnh hưởng của các nước phương Tây.	
2	* Việc thực hiện thỏa thuận:	1,0
	- Liên Xô được thỏa mãn các điều kiện -> tham chiến chống Nhật tại châu Á, tiêu diệt đạo quân Quan Đông.	0,25
	- Sau CTTG II, Mỹ đưa quân chiếm đóng <i>Nhật Bản</i> => tiêu diệt tận gốc chủ nghĩa quân phiệt Nhật, Nhật trở thành đồng minh chiến lược của Mỹ ở châu Á.	0,25
	- <i>Triều Tiên:</i> quân đội Liên Xô, Mỹ tiến vào chiếm đóng hai miền bán đảo. Năm 1948: hai nhà nước riêng rẽ ra đời: CNDCND Triều Tiên và Đại Hàn Dân Quốc...=> Chiến tranh Triều Tiên 1950-1953....quan hệ hai nhà nước trên bán đảo phức tạp lúc hòa dịu, lúc căng thẳng... - <i>Trung Quốc:</i> phần lớn thỏa thuận không được thực hiện. Sau chiến tranh chống Nhật, Nội chiến Quốc - Cộng, Đảng cộng sản Trung Quốc thắng lợi, thành lập nước CHDCND Trung Hoa, quyền lợi của Liên Xô và ảnh hưởng của Mỹ tại Trung Quốc bị mất đi... - <i>Các vùng còn lại của châu Á:</i> các nước đế quốc quay lại tái chiếm thuộc địa => một số nước giành độc lập ngay sau chiến tranh không được công nhận, phong trào giải phóng dân tộc tiếp tục kéo dài, quyết liệt... => Nếu HS nhận xét được mà bài làm chưa được điểm tối đa thì cộng thêm 0,25: <i>Thỏa thuận ở châu Á về cơ bản không được thực hiện nhưng không chặt chẽ như ở châu Âu, sớm bị vi phạm; việc thực hiện các thỏa thuận đã tác động sâu sắc đến khu vực châu Á</i>	0,5
ý	Câu 3: Làm rõ mối quan hệ giữa hai nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ chế độ mới của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (từ tháng 9 – 1945 đến tháng 12 – 1946). Nêu suy nghĩ của em về trách nhiệm của thế hệ trẻ trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay.	2,0
1	a. Làm rõ mối quan hệ giữa hai nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ chế độ mới của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (từ tháng 9 – 1945 đến tháng 12 – 1946). Giới thiệu: Dựng nước đi đôi với giữ nước là quy luật tồn tại và phát triển của lịch sử dân tộc. Quy luật đó được phản ánh rõ nét trong giai đoạn từ tháng 9/1945 đến tháng 12/1946 ở việc kết hợp 2 nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ chế độ mới.	
	* Tóm tắt nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ chế độ mới. - Xuất phát từ tình hình đất nước năm đầu sau cách mạng tháng Tám (phải đối phó với muôn ngàn khó khăn, thử thách, vận mệnh như “ngàn cân treo sợi tóc”), ngày 25/11/1945, BCHTW Đảng ra chỉ thị “Kháng chiến kiến quốc” xác định nhiệm vụ cho cả dân tộc là vừa xây dựng và bảo vệ chế độ mới. ..	0,25
	- Nhiệm vụ xây dựng chế độ mới được tiến hành trên tất cả các mặt: chính trị, kinh tế, quân sự, văn hóa - xã hội, an ninh quốc phòng....	0,25

	- Nhiệm vụ bảo vệ chế độ mới được thể qua cuộc đấu tranh chống các thế lực ngoại xâm bằng sách lược mềm dẻo nhưng cứng rắn về nguyên tắc, qua hai khoảng thời gian khác nhau với hai biện pháp khác nhau... - Việc xây dựng và bảo vệ chế độ mới được tiến hành đồng thời bằng nhiều biện pháp khác nhau, nhưng nhiệm vụ hàng đầu là bảo vệ. Các biện pháp đưa ra đều linh hoạt, chủ động: với ngoại xâm thì mềm dẻo về sách lược, cứng rắn về nguyên tắc; việc giải quyết tàn dư chế độ cũ có sự kết hợp giữa biện pháp trước mắt và lâu dài...	0,25 0,25
	* Mọi quan hệ giữa hai nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ chế độ mới. <i>Hai nhiệm vụ trên đây có mối quan hệ mật thiết với nhau, là hai mặt của một quá trình, tác động qua lại lẫn nhau:</i> + Xây dựng chế độ mới không chỉ góp phần củng cố và phát triển thành quả của CMT8, ổn định và cải thiện đời sống nhân dân, mà quan trọng hơn tạo ra sức mạnh để bảo vệ chế độ mới, tạo ra cơ sở thực lực để thực thi các biện pháp bảo vệ đất nước + Cuộc đấu tranh để bảo vệ chế độ mới tạo điều kiện cho công cuộc xây dựng chế độ. Không thể xây dựng được nếu không bảo vệ được đất nước, bảo vệ là điều kiện tiên quyết để xây dựng tốt hơn, từng bước đẩy lùi khó khăn...	0,5
2	b. Suy nghĩ về trách nhiệm của thế hệ trẻ Gợi ý: Xây dựng và bảo vệ Tổ quốc là nghĩa vụ của mọi công dân Việt Nam. Với thế hệ trẻ Việt Nam - những chủ nhân tương lai của đất nước, trách nhiệm càng vinh quang và nặng nề: Tích cực tích đức luyện tài, học tập phấn đấu góp phần xây dựng đất nước Sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự Hưởng ứng thiết thực phong trào “Thanh niên lập nghiệp, tuổi trẻ giữ nước” Tuyên truyền vận động thanh niên ...	0,5
Ý	Câu 4: Phát biểu ý kiến của em về chủ trương phát động toàn quốc kháng chiến chống thực dân Pháp của Đảng Cộng sản Đông Dương (19/12/1946).	2,0
1	a. Chủ trương phát động cuộc kháng chiến toàn quốc chống thực dân Pháp của Đảng Cộng sản Đông Dương (19/12/1946). - 12/12/1946, Ban Thường vụ Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương ra chỉ thị “Toàn dân kháng chiến” - Ngày 18 và 19-12- 1946, Ban Thường vụ Trung ương Đảng họp Hội nghị bất thường mở rộng tại Vạn Phúc (Hà Đông) quyết định phát động cả nước kháng chiến. - Khoảng 20 h ngày 19- 12- 1946, Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến của Chủ tịch Hồ Chí Minh được truyền đi khắp cả nước. Cuộc kháng chiến toàn quốc chống thực dân Pháp bùng nổ.	0.5
2	b. Phát biểu ý kiến về chủ trương: <i>* Đó là chủ trương kịp thời, khi điều kiện đấu tranh hòa bình không còn nữa</i> - Mặc dù đã kí Hiệp định Sơ bộ 6- 3- 1946 và Tạm ước ngày 14- 9- 1946, thực dân Pháp vẫn đẩy mạnh việc chuẩn bị chiến tranh xâm lược nước ta một lần nữa. Ngay sau 6- 3- 46, Pháp mở các cuộc tiến công ta ở Nam Bộ và Nam Trung Bộ. Ở Bắc Bộ, hạ tuần tháng 11- 1946, quân Pháp khiêu khích, tiến công ta ở Hải Phòng và Lạng Sơn. Ở Hà Nội, quân Pháp bắn súng, ném lựu đạn vào nhiều nơi, đốt Nhà Thông tin ở phố Tràng Tiền, chiếm đóng cơ quan Bộ tài chính, gây ra vụ tàn sát đẫm máu ở phố Hàng Bún, phố Yên Ninh... - Ngày 18- 12- 1946, Pháp gửi tối hậu thư đòi Chính phủ ta phải giải tán lực lượng tự vệ chiến đấu, để cho quân Pháp làm nhiệm vụ giữ gìn trật tự ở Hà Nội, nếu không, chậm nhất là 20- 12- 1946, chúng sẽ hành động... - Hành động ngang ngược của Pháp chứng tỏ điều kiện để đấu tranh hòa bình không còn, ngọn lửa chiến tranh xâm lược của thực dân Pháp sẽ bùng cháy trên toàn quốc là điều không thể tránh được nữa vì Pháp đã quyết định sẽ chính thức châm ngòi chiến tranh vào ngày 20/12/1946.	0,75
	<i>* Đó là chủ trương đúng đắn, đáp ứng nguyện vọng của nhân dân cũng như yêu cầu của dân tộc</i> - Sau CMT8 năm 1945, Đảng và Chính phủ ta với thiện chí hòa bình, kiên trì sử dụng biện	0,25

	<p>pháp hòa bình, chủ động đàm phán, nhân nhượng cho thực dân Pháp nhiều quyền lợi... Khi mọi nhân nhượng của Việt Nam đã đến giới hạn cuối cùng, nhân dân Việt Nam chỉ có một con đường cầm vũ khí đứng lên chiến đấu vì độc lập tự do.</p> <p>- Nhân dân Việt Nam không bao giờ muốn trở lại kiếp nô lệ, dân tộc Việt Nam thà chết chứ không chịu mất độc lập tự do, đã đến lúc phải đứng lên chiến đấu vì độc lập tự do của Tổ quốc...</p>	
	<p><i>* Đó là hành động tự vệ chính đáng và mang tính chính nghĩa:</i></p> <p>Thực dân Pháp đã bộc lộ rõ âm mưu xâm lược trở lại Việt Nam trong cả suy nghĩ và hành động...; lại được sự tiếp tay của các nước đế quốc Anh, Mỹ... Mặc dù, Việt Nam nổ súng trước nhưng trách nhiệm chiến tranh thuộc về Pháp, tính chính nghĩa thuộc về ta.</p>	0,25
	<p><i>* Chủ trương đó thể hiện sự chủ động, linh hoạt của Đảng:</i></p> <p>- Trong khi quan hệ hòa bình với Pháp, Đảng, Chính phủ và Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn ra sức chuẩn bị đối phó với khả năng chiến tranh, chỉ đạo nhân dân xây dựng lực lượng về mọi mặt và dự kiến trước một đường lối kháng chiến toàn dân, toàn diện.</p> <p>- Một khi không thể tránh khỏi chiến tranh, Đảng và Chính phủ ta chủ động phát động toàn quốc kháng chiến, lãnh đạo nhân dân cầm vũ khí đứng lên chiến đấu vì độc lập dân tộc.</p>	0,25
Ý	Câu 5: Phân tích nghệ thuật quân sự Việt Nam trong Cuộc tiến công chiến lược Đông Xuân 1953 - 1954 và Chiến dịch Điện Biên Phủ.	2,0
1	<p><i>* Nghệ thuật chọn hướng tiến công:</i></p> <p>- Tháng 9/1953, Bộ chính trị xác định phương hướng chiến lược của ta là đánh vào những nơi địch đang có sơ hở (tức là nơi địch yếu), có tầm quan trọng về chiến lược mà địch không thể bỏ, buộc phải điều động lực lượng chiếm giữ, làm cho kế hoạch quân sự Nava bị đảo lộn.</p> <p>- Tháng 12/1953, Bộ Chính trị quyết định tiêu diệt tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ. Hướng tiến công chiến lược có sự thay đổi so với trước, từ chỗ đánh vào nơi địch yếu đã đánh vào nơi địch mạnh nhất. Đó là sự thay đổi cần thiết và chính xác vì nó dựa trên cơ sở sự phân tích toàn diện thuận lợi và khó khăn của cả hai bên trong chiến tranh.</p>	0,5
	<p><i>* Nghệ thuật điều địch để đánh địch:</i> Thể hiện trong phương hướng chiến lược của ta ngay trong Đông Xuân 53-54: buộc địch phải phân tán lực lượng đối phó, tạo điều kiện để ta tiêu diệt thêm một bộ phận sinh lực địch, làm cho KH Nava bị đảo lộn, không thực hiện được theo dự kiến => Pháp muốn tập trung nhưng phải phân tán, muốn tiến công nhưng lại lún sâu vào thế phòng ngự, muốn giành quyền chủ động chiến lược nhưng càng bị động đối phó.</p>	0,5
	<p><i>* Nghệ thuật sử dụng lực lượng:</i> Tập trung lực lượng mở những chiến dịch tiến công lớn, lấy nhiều đánh ít...; kết hợp lực lượng vũ trang 3 thứ quân, sức mạnh tiên tuyến với sức mạnh hậu phương, sức mạnh trong nước với sức mạnh quốc tế. Trong chiến dịch ĐBP, lần đầu tiên ta đã tập trung được 1 lực lượng hùng mạnh chưa từng có đạt được ưu thế áp đảo quân địch....</p>	0,25
	<p><i>* Cách đánh:</i></p> <p>- Kết hợp chiến tranh du kích với chiến tranh chính quy, ở mặt trận chính diện và sau lưng địch, kết hợp mặt trận chính diện với các chiến trường toàn quốc và các chiến trường toàn Đông Dương.</p> <p>- Chủ động thay đổi phương châm tác chiến: từ đánh nhanh thắng nhanh sang đánh chắc thắng trong chiến dịch ĐBP...</p> <p>- Trong từng giai đoạn của chiến dịch ĐBP, ta thực hiện những chiến thuật nhỏ nhưng lại có tác dụng lớn, đem lại hiệu quả cao (sử dụng chiến thuật vây lấn bằng hệ thống giao thông hào, chọn vị trí tiến công, lối đánh bóc vỏ, đi từ tiến công tiêu diệt từng phần, từng cứ điểm đến tổng TC để giành thắng lợi hoàn toàn)</p>	0,5
2	<p><i>* Đánh giá:</i> Là đỉnh cao của nghệ thuật quân sự trong kháng chiến chống Pháp. Thể hiện sự sáng tạo, đúng đắn...; góp phần quyết định vào thắng lợi của cuộc Tiến công chiến lược 1953 - 1954 và Điện Biên Phủ, đưa đến kí kết hiệp định Giơnevơ, kết thúc thắng lợi cuộc kháng chiến chống Pháp; để lại bài học kinh nghiệm quý, đặc biệt cho kháng chiến chống Mĩ...</p>	0,25